

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра загального та германського мовознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАТИНСЬКА МОВА

Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма Екологія

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ 28” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Латинська мова
Освітня програма	Екологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	101 Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс/семестр	1 курс, 1 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – Семінарські заняття – 30 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська, латинська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/4022

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Курс “Латинська мова” є складовою частиною програми професійної підготовки фахівців у галузі екології та охорони навколишнього середовища. Вивчення латинської мови формує підґрунтя для опанування студентом циклу професійно-орієнтованих дисциплін (біології, екології, хімії з основами біогеохімії, гідрології, метеорології і кліматології), іноземної мови; передбачає засвоєння здобувачами освіти нормативної граматики, оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу природничих термінів, вміння грамотно вживати наукову природничу термінологію греко-латинського походження у фаховій комунікації. Курс орієнтований на вивчення студентами біологічної номенклатури та фахової термінології. Основною організаційною формою навчання є практичні заняття.

Метою курсу є практичне оволодіння сучасною природничою термінологією, отримання знань з елементарного курсу латинської граматики, необхідних для свідомого засвоєння і грамотного використання в професійній і науковій діяльності міжнародної біологічної і хімічної номенклатур, природничих термінів латинського та давньогрецького походження.

Основними цілями вивчення дисципліни є оволодіння правилами вимови голосних, дифтонгів, приголосних, буквосполучень; засвоєння основ нормативної граматики, синтаксису і словотвору латинської мови; розуміння принципів утворення уніомінальних, біномінальних, триномінальних та складених назв рослин і тварин, правил позначення гібридів та культурних рослин, інформативного змісту латинських біологічних номенклатурних найменувань, значення уніфікованих кінцевих елементів; формування фахової термінологічної компетентності.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК09. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.

СК24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

Програмові результати навчання

ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

3. Структура курсу

Обсяг курсу

Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції				
семінарські заняття / практичні / лабораторні		30		
самостійна робота		60		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий	
I	101 Екологія	перший	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість годин		
		лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Історія розвитку латинської мови. Роль латинської мови у формуванні природничої термінології. Латинський алфавіт			2	3
Тема 2. Фонетика. Довгота і короткість складів. Наголос			2	3
Тема 3. Іменник. Граматичні категорії іменника. Словникова форма. Огляд іменників п'яти відмін. Неузгоджене означення			2	3
Тема 4. Прикметник. Граматичні категорії. Словникова форма. Поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Узгоджене означення. Вищий ступінь порівняння прикметників у природничій термінології			2	3
Тема 5. Дієслово. Граматичні категорії. Словникова форма. Дієвідміни. Теперішній час дійсного способу активного стану. Наказовий спосіб.			2	3
Тема 6. Перша відміна іменників. Суфікси іменників першої відміни. Грецькі дублетні позначення латинських іменників першої відміни. Біномінальні назви. Назви родин рослин і тварин. Прийменник			2	3
Тема 7. Друга відміна іменників. Правило середнього роду. Суфікси іменників другої відміни. Грецькі дублетні позначення латинських іменників другої відміни. Ablativus qualitatis. Латинські назви гібридів і культурних рослин			2	3
Тема 8. Прикметники першої групи. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи. Вживання дієприкметника минулого часу пасивного стану в природничій термінології. Розряди займенників			2	3
Тема 9. Третя відміна іменників. Приголосний тип. Голосний тип. Мішаний тип. Суфікси іменників третьої відміни. Латинсько-грецькі дублети іменників третьої відміни			4	6
Тема 10. Третя відміна прикметників. Дієприкметник теперішнього часу активного стану. Грецькі дублетні позначення латинських прикметників третьої відміни. Дієприкметник теперішнього часу активного стану в біологічній термінології.			2	4
Тема 11. Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників. Грецькі дублетні позначення іменників четвертої і п'ятої відміни. Триномінальні та складені назви.			2	3
Тема 12. Ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння прикметників. Недостатні ступені порівняння. Вживання ступеневих форм в природничій термінології. Прислівник.			2	6
Тема 13. Розряди числівників. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Розділові числівники. Прислівникові числівники. Ablativus temporis.			2	4
Тема 14. Основи словотвору. Суфіксація. Префіксація. Основоскладання			1	5
Тема 15. Історія становлення природничої термінології і номенклатури. Ботанічна номенклатура. Зоологічна номенклатура. Латинська хімічна			1	8

номенклатура			
	ЗАГ.:	30	60

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	–
Семінарські заняття	25
Самостійна робота	10
Контрольна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		–
Семінарські заняття		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	1		-	25
Самостійна робота																	10	10
Контрольна робота														10		5		10
Залік																		50
Всього за тиждень		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	1	5	10	100

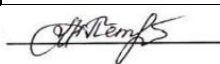
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи.			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамєну, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Методи контролю				
1. Модульний контроль (контрольні роботи).				
2. Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті (усне опитування, письмове опитування, тестування).				
3. Залік.				
Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова контрольна робота є складовою частиною семестрового рейтингу і має концептуально обґрунтовано висвітлити 50+1% обсягу матеріалу. Модульна контрольна робота виконується на 12 занятті та складається з чотирьох завдань. Максимальний бал за			

	контрольну роботу становить 20 балів.
Семінарські заняття	Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті та включає перевірку навичок читання (включно з акцентуацією); виконання лексико-граматичних вправ; переклад та граматичний аналіз природничих термінів; перевірку знань лексичного мінімуму, греко-латинських дублетів і терміноелементів; тестування, завдань самостійної роботи. Поточне оцінювання усіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 4-бальній шкалі відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання. Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий бал з навчальної дисципліни розраховується та виставляється викладачем на останньому практичному занятті та складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 70 балів), балу за модульну контрольну роботу (максимально 20 балів) і балу за самостійну роботу (максимально 10 балів), та в сукупності становить максимально 100 балів.
6. Ресурсне забезпечення	
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні презентації (лептоп, проектор), використання системи дистанційної освіти для проведення тестування. Репозитарій Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (http://lib.pnu.edu.ua:8080/).
Баласва О.Ю., Вакулик І.І. Латинська мова для студентів агрономічного та плодоовочевого факультетів. К., 2010. 324 с. - Гриценко С.П., Баласва О.Ю. Латинська мова для студентів-агробіологів. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с. Дяків О.Ю., Петришин М.Й. Практикум з латинської мови для студентів природничих спеціальностей. Івано-Франківськ, 2015. 115 с. - Закалюжний М.М. Латинська мова: Підручник. К. : Либідь, 2003. 368 с. Петришин М.Й. Методичні вказівки з латинської мови для студентів спеціальності 101 Екологія. Івано-Франківськ, 2021. 74 с. - Петришин М.Й., Загайська Г.М. Практикум з латинської мови для студентів природничих спеціальностей. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 158с. - Петришин М.Й., Загайська Г.М. Legamus et exerceamus : навчальний посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 140 с. - Петришин М.Й., Загайська Г.М. Repetitorium Latinum. Pars prima : збірник вправ для контрольних і самостійних робіт з латинської мови. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 172с. - Петришин М.Й., Загайська Г.М. Repetitorium Latinum. Pars secunda : збірник тестів з латинської мови. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 148с. Попович Р.Г. Латинська мова для студентів-екологів. Рівне, 2013. 131 с. Ревак Н.Г., Сулим О.Ю., Назаренко О.Ю. Латинська мова та основи біологічної термінології : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 406 с.	
7. Контактна інформація	
Кафедра	Кафедра загального та германського мовознавства, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 (вхід з вул. Чорновола), каб. 408, тел.: (0342)596010, сайт: https://kzigm.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kzm@pnu.edu.ua

Викладач(і)	Петришин Марта Йосипівна
Контактна інформація викладача	marta.petryshyn@pnu.edu.ua
8. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобіганняакадемічному-плагіату.pdf Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf. У разі пропуску занять здобувачі освіти мають право відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю. Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим складанням тем і підсумкового тестування на платформі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua, погоджених з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У випадку виконання завдань пізніше встановленого терміну здобувачі освіти змушені відпрацювати їх у позаурочний період. Через невчасне і недостатнє виконання завдань вони можуть бути відправлені на повторне складання навчального курсу згідно «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS». https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/povtorne-vuvchennia-dustzuplin.pdf Терміну виконання завдань можуть не дотримуватися

	здобувачі освіти, які навчаються за індивідуальним планом, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується низкою положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: https://nmv.pnu.edu.ua/%D0%BD%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/polozhenja/
Додаткові бали	Додаткові бали отримують студенти, які беруть активну участь у науково-дослідній роботі (студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.
Неформальна освіта	Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf). Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

Викладач

Петришин М.Й.